



Dokument z posiedzenia

B8-0448/2018

1.10.2018

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w Jemenie
(2018/2853(RSP))

Ignazio Corrao, Rolandas Paksas, Fabio Massimo Castaldo
w imieniu grupy EFDD

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Jemenie
(2018/2853(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Jemenu, w szczególności rezolucje z dnia 30 listopada 2017 r.¹, dnia 15 czerwca 2017 r.² i z dnia 25 lutego 2016 r.³ w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie,
- uwzględniając sprawozdanie Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z 17 sierpnia 2018 r. zawierające ustalenia grupy niezależnych wybitnych ekspertów międzynarodowych i regionalnych na temat stanu praw człowieka w Jemenie, w tym przypadków pogwałceń i naruszeń od września 2014 r.,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2402 (2018) rozszerzającą sankcje wobec Jemenu do dnia 26 lutego 2019 r.,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Jemenu, w szczególności rezolucje nr 2342 (2017), 2266 (2016), 2216 (2015), 2201 (2015) i 2140 (2014),
- uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie Jemenu,
- uwzględniając opracowanie z dnia 21 września 2018 r. dla Rady Bezpieczeństwa ONZ na temat sytuacji humanitarnej w Jemenie, przygotowane przez podsekretarza generalnego ONZ do spraw humanitarnych i koordynatora pomocy w sytuacjach kryzysowych Marka Lowcocka,
- uwzględniając oświadczenie podsekretarza generalnego ONZ do spraw humanitarnych i koordynatora pomocy w sytuacjach kryzysowych Marka Lowcocka z dnia 24 sierpnia 2018 r. na temat sytuacji w Jemenie,
- uwzględniając oświadczenie w sprawie sytuacji w Jemenie wydane przez rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych w dniu 10 sierpnia 2018 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie w sprawie ostatnich wydarzeń w Al-Hudajdzie w Jemenie, wydane przez wiceprzewodniczącą Komisji/ wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federikę Mogherini i komisarza ds. pomocy humanitarnej i zarządzania kryzysowego Christosa Stylianidesa w dniu 13 czerwca 2018 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie Jemenu,

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0473.

² Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 146.

³ Dz.U. C 35 z 31.1.2018, s. 142.

- uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że sytuacja w Jemenie zbliża się do punktu krytycznego, jako że prowadzone przez ONZ negocjacje nie doprowadziły do znaczących postępów w kierunku rozwiązania politycznego, żadna ze stron nie odniosła militarnego zwycięstwa ani nie ma widoków na odniesienie go w przyszłości, w kraju wybuchają nowe starcia i walki, zwłaszcza w ważnym regionie Al-Hudajdy, a sytuacja humanitarna nadal się pogarsza;
- B. mając na uwadze, że w swoim opracowaniu dla Rady Bezpieczeństwa ONZ na temat sytuacji humanitarnej w Jemenie podsekretarz generalny ONZ do spraw humanitarnych i koordynator pomocy w sytuacjach kryzysowych ostrzegł, iż pomoc humanitarna nie może już sprostać głodowi i pogarszaniu się sytuacji oraz że ok. 75 % ludności, tj. jakieś 22 mln ludzi, potrzebuje jakiegokolwiek pomocy humanitarnej lub ochrony; mając na uwadze, że wkrótce do 8 mln ludzi już cierpiących na poważny brak bezpieczeństwa żywnościowego dołączy prawdopodobnie kolejne 3,5 mln, ponieważ konflikt i utrzymujące się skutki blokady hamują bardzo potrzebny przywóz towarów do kraju; mając na uwadze, że w Jemenie 500 000 dzieci jest zagrożonych śmiercią głodową, a zgodnie z szacunkami co 10 minut umiera w tym kraju jedno dziecko;
- C. mając na uwadze, że pogarszająca się sytuacja gospodarcza w kraju przyczynia się jeszcze do i tak już największego kryzysu humanitarnego na świecie; mając na uwadze, że jemeńska waluta straciła od 2015 r. połowę wartości, a ostatnio znajduje się na równi pochyłej, czego konsekwencją są coraz wyższe ceny podstawowych dóbr w tym kraju; mając na uwadze, że tę negatywną tendencję umacniają jeszcze walki w Al-Hudajdzie, głównym porcie przywozowym Jemenu; mając na uwadze, że kontrolowane przez Huti strefy cierpią na poważne braki paliwa z powodu ograniczeń narzuconych przez rząd Jemenu i Arabię Saudyjską, które mają wpływ na życie obywateli i świadczenie podstawowych usług;
- D. mając na uwadze, że niedawna eskalacja wokół Al-Hudajdy odcięła główną drogę do Sany, co jeszcze bardziej skomplikowało przejazdy konwojów humanitarnych, a niedawne walki w tej strefie zniszczyły instalacje opieki zdrowotnej, wodociągi i urządzenia sanitarne, co każe obawiać się nawrotu epidemii cholery, która zdewastowała Jemen dwukrotnie w ciągu wojny, zarażając ponad 1 mln Jemeńczyków i zabijając 2300 osób od kwietnia 2017 r.;
- E. mając na uwadze, że według ONZ od początku czerwca br. z prowincji Al-Hudajda uciekło prawie 470 000 osób, 75 % ludności jest uzależniona od pomocy humanitarnej, zaś 17,8 mln osób znajduje się w sytuacji braku bezpieczeństwa żywnościowego;
- F. mając na uwadze, że pomimo rozpoczęcia roku szkolnego 2 mln dzieci nie chodzi do szkoły, a kolejne 4 mln są zagrożone utratą dostępu do edukacji, ponieważ ok. 67 % nauczycieli szkół publicznych nie otrzymuje wynagrodzenia od blisko dwóch lat, 66 % szkół zostało zniszczonych przez konflikt, 27 % jest zamkniętych, a 7 % – wykorzystywanych przez uzbrojone grupy lub jako schroniska – przez przesiedloną ludność;
- G. mając na uwadze, że wszystkie te elementy łącznie zagrażają całemu pokoleniu Jemeńczyków, gdyż dzieci stoją w obliczu wielu zagrożeń, od bomb przez głód po

epidemie i przymusowe wcielanie do wojska; mając na uwadze, że ponad 2635 dzieci (chłopców) zostało powołanych do wojska i wykorzystanych przez siły wojskowe i uzbrojone grupy, a prawie 50 % dziewcząt wydano za mąż przed 15 rokiem życia;

- H. mając na uwadze, że prowadzone przez koalicję ataki powietrzne nadal powodują ofiary w ludności cywilnej i zniszczenia w infrastrukturze; mając na uwadze, że w przeprowadzonym przez Arabię Saudyjską ataku powietrznym w dniu 24 sierpnia zginęło w Jemenie przynajmniej 22 dzieci i 4 kobiety, a poprzedni atak powietrzny w dniu 9 sierpnia zniszczył autobus szkolny, zabijając dziesiątki ludzi, w tym dzieci; mając na uwadze, że takie wydarzenia wzbudzają poważne wątpliwości co do procedur ustalania celów ataków powietrznych koalicji oraz deklarowanej przez tę ostatnią woli ograniczenia liczby ofiar śmiertelnych; mając na uwadze, że rebelianci Huti nadal wystrzelują pociski balistyczne na Rijad i terytorium saudyjskie;
- I. mając na uwadze, że prawo konfliktów zbrojnych zakazuje umyślnych masowych ataków na ludność cywilną; mając na uwadze, że tego rodzaju ataki uważane są za zbrodnie wojenne, a osoby, które je popełniają, mogą być za te zbrodnie ścigane; mając na uwadze, że według Biura ONZ ds. Praw Człowieka w Jemenie między marcem 2015 r. a 23 sierpnia 2018 r. zginęło przynajmniej 6660 osób cywilnych, a 10 500 zostało rannych;
- J. mając na uwadze, że grupa niezależnych wybitnych ekspertów międzynarodowych i regionalnych ONZ ds. Jemenu w sprawozdaniu z 28 sierpnia 2018 r. podkreśla, iż w atakach powietrznych koalicji zginęło więcej osób cywilnych, gdyż ataki były skierowane na dzielnice mieszkaniowe i przestrzenie publiczne, oraz że istnieją uzasadnione podstawy, aby przypuszczać, iż prowadzono je z naruszeniem zasad rozróżnienia, proporcjonalności i ostrożności; mając na uwadze, że jednocześnie niezwykle niepokojący jest zarzut powszechnego wykorzystywania przez rebeliantów Huti broni masowego rażenia w kontekście wojny miejskiej; mając na uwadze, że w sprawozdaniu sugeruje się, iż strony konfliktu zbrojnego nie podjęły żadnej próby zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych oraz dopuściły się – i nadal się dopuszczają – naruszeń prawa międzynarodowego i popełniają przestępstwa, które można uznać za zbrodnie wojenne;
- K. mając na uwadze, że w sprawozdaniu jest także mowa o innych naruszeniach praw człowieka, jakie mają miejsce w tym kraju i są popełniane przez wszystkie strony konfliktu, takich jak powszechne arbitralne przetrzymywanie, brutalne traktowanie i torturowanie w niektórych ośrodkach, przemoc seksualna, wcielanie dzieci do sił zbrojnych oraz poważne ograniczanie prawa do wolności wypowiedzi;
- L. mając na uwadze, że Kamel Dżendubi, przewodniczący grupy wybitnych ekspertów będący autorem sprawozdania dla Rady Praw Człowieka, padł ofiarą kampanii oszczerstw, której celem było zastraszenie członków grupy i podważenie ich ustaleń;
- M. mając na uwadze, że pomimo nacisków ze strony niektórych krajów oraz odmowy rządu Jemenu odnośnie do przedłużenia misji ekspertów, oskarżanych przez rząd o stanie po stronie milicji Huti, w dniu 28 września 2018 r. Rada Praw Człowieka odnowiła mandat grupy wybitnych ekspertów w Jemenie;
- N. mając na uwadze, że podjęte na początku września 2018 r. próby rozpoczęcia w

Genewie pierwszych od trzech lat rozmów w sprawie Jemenu nie przyniosły rezultatu, ponieważ delegacja Huti nie dotarła na miejsce i oskarżyła kierowaną przez Arabię Saudyjską koalicję o utrudnianie podróży na rozmowy w sprawie pokoju;

- O. mając na uwadze międzynarodowe embargo na broń obowiązujące wobec uzbrojonych grup w Jemenie, zwłaszcza wobec rebeliantów Huti; mając na uwadze, że zgodnie z 19. rocznym sprawozdaniem UE w sprawie wywozu broni od czasu eskalacji konfliktu państwa członkowskie UE w dalszym ciągu zezwalają na transfer broni do Arabii Saudyjskiej z naruszeniem postanowień wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie kontroli wywozu broni; mając na uwadze, że w rezolucjach Parlamentu z dnia 25 lutego 2016 r. oraz z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie wezwano wiceprzewodniczącą Komisji/ wysoką przedstawiciel do rozpoczęcia inicjatywy mającej na celu nałożenie przez UE embarga na dostawy broni do Arabii Saudyjskiej, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB;
1. surowo potępia utrzymującą się w Jemenie przemoc i potwierdza głębokie zaniepokojenie katastrofalnymi skutkami konfliktu dla ludności Jemenu oraz alarmującym pogarszaniem się sytuacji humanitarnej; ponownie przyznaje, że kryzys ten stał się największym kryzysem humanitarnym na świecie;
 2. składa kondolencje ofiarom; ubolewa, że konflikt nadal nie wzbudza zainteresowania, na jakie zasługuje; wzywa wszystkie podmioty międzynarodowe do utrzymywania kwestii sytuacji w Jemenie na pierwszym miejscu międzynarodowego programu działań i do współpracy w celu znalezienia skutecznego rozwiązania;
 3. przypomina swoje stanowisko, że żadne wojskowe rozwiązanie konfliktu w Jemenie nie jest dopuszczalne, a jedynym możliwym rozwiązaniem jest proces negocjacji między stronami; wyraża pełne poparcie dla działań sekretarza generalnego ONZ i specjalnego wysłannika do Jemenu, mających doprowadzić do wznowienia negocjacji; apeluje do wszystkich stron oraz podmiotów regionalnych o konstruktywne zaangażowanie się w ten proces w ramach ONZ;
 4. ubolewa w tym kontekście, że pierwsza runda konsultacji w Genewie (od 6 do 9 września 2018 r.) zakończyła się niepowodzeniem, i apeluje do wszystkich stron konfliktu o powstrzymanie się od agresywnych wypowiedzi i rzucania oskarżeń, które prowadzą donikąd, o powrót do środków budowy zaufania oraz o ponowne zaangażowanie się w dobrą wiarę w proces pokojowy pod egidą ONZ; ma nadzieję, że Zgromadzenie Ogólne ONZ zapewni konieczny impuls do wznowienia negocjacji;
 5. z zadowoleniem przyjmuje niedawną wizytę specjalnego wysłannika ONZ do Jemenu Martina Griffithsa w Sanie w dniu 16 września 2018 r. w celu wznowienia rozmów pokojowych i zachęcenia do podejmowania środków budowy zaufania, takich jak pełne otwarcie portu lotniczego w Sanie dla lotów pasażerskich i komercyjnych oraz wypłacenie przez rząd wynagrodzeń urzędnikom służby cywilnej we wszystkich regionach Jemenu, i popiera próby specjalnego wysłannika zmierzające do wznowienia negocjacji pokojowych dzięki stworzeniu warunków do owocnych rozmów między stronami;
 6. ponownie przypomina, że strony konfliktu są odpowiedzialne za ochronę ludności

cywilnej i infrastruktury cywilnej oraz że ataki na ludność cywilną i infrastrukturę stanowią zbrodnię wojenną; apeluje do wszystkich stron, by umożliwiły natychmiastowy i pełny dostęp organizacji humanitarnych do obszarów dotkniętych konfliktem w celu udzielenia pomocy ludności w potrzebie; wzywa Radę i Radę Bezpieczeństwa ONZ, by w ramach wdrażania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2216 (2015) wskazały osoby utrudniające dostarczanie pomocy humanitarnej w Jemenie i nałożyły na nie ukierunkowane sankcje;

7. nalega na wszystkie strony, aby podjęły środki konieczne do usunięcia nieproporcjonalnych ograniczeń w bezpiecznym i szybkim docieraniu do Jemenu konwojów humanitarnych i innych dóbr niezbędnych ludności cywilnej, a także w przemieszczaniu się osób, również za pośrednictwem międzynarodowego portu lotniczego w Sanie, zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym;
8. zdecydowanie potępia ataki powietrzne na Jemen prowadzone przez koalicję pod przewodnictwem Arabii Saudyjskiej, które spowodowały najwięcej bezpośrednich ofiar śmiertelnych i były prowadzone z naruszeniem zasad rozróżnienia, proporcjonalności i ostrożności, co świadczy o braku woli ograniczenia liczby ofiar śmiertelnych; wzywa koalicję pod przewodnictwem Arabii Saudyjskiej do natychmiastowego zaprzestania nalotów na Jemen oraz do usunięcia blokady tego kraju; potępia również wykorzystywanie przez rebeliantów Huti broni masowego rażenia w kontekście wojny miejskiej, a także wystrzeliwanie w kierunku Arabii Saudyjskiej pocisków balistycznych; jest przekonany, że naruszenia te wyraźnie stanowią zbrodnię wojenną, co stwierdza także sprawozdanie grupy wybitnych ekspertów;
9. wzywa Arabię Saudyjską i pozostałych członków koalicji do natychmiastowego przeprowadzenia dochodzenia w sprawie wszelkich incydentów związanych z jej działaniami w Jemenie, do podjęcia stosownych środków odpowiedzialności oraz do opublikowania wyników; jest przekonany, że należy wszcząć niezależne dochodzenie, aby ustalić odpowiedzialność, ponieważ powołany w tym celu przez koalicję organ dochodzeniowy – wspólny zespół ds. oceny incydentów – nie przestrzegał międzynarodowych norm przejrzystości, bezstronności i niezależności;
10. potępia bezpodstawne próby osłabienia przewodniczącego grupy wybitnych ekspertów oraz decyzję rządu Jemenu o zaprzestaniu współpracy z tą grupą; z zadowoleniem przyjmuje decyzję UNHRC o przedłużeniu mandatu grupy wybitnych ekspertów, co umożliwi jej kontynuowanie gromadzenia dowodów popełnionych w Jemenie zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, jest przekonany, że grupę wybitnych ekspertów powinno się przekształcić w prawdziwą międzynarodową komisję śledczą; wzywa, aby w związku z poważnymi oskarżeniami wysuwanymi wobec Arabii Saudyjskiej w związku z jej rolą w Jemenie zawiesić Arabię Saudyjską w prawach członka Rady Praw Człowieka ONZ;
11. jest nadzwyczaj zaniepokojony nasileniem się walk wokół Al-Hudajdy, która jest głównym miejscem działań pomocowych oraz największym jemeńskim punktem przywozu żywności; wzywa strony konfliktu do przestrzegania zobowiązań do ochrony ludności i infrastruktury cywilnej, a także do pozostawienia portu w Al-Hudajdzie i głównych dróg otwartymi dla pomocy humanitarnej, a jednocześnie podkreśla, że ośrodków humanitarnych nie należy wykorzystywać do celów wojskowych;

12. jest przekonany, że ważne jest, aby znaleźć praktyczne rozwiązania, takie jak otwarcie mostów powietrznych dla ludności cywilnej, co sugeruje ONZ, z myślą o ewentualnym ponownym otwarciu lotniska w Sanie; jest przekonany, że środków takich nie należy postrzegać jako motywowanych politycznie, lecz jako ulżenie cierpieniom ludności cywilnej;
13. oddaje hołd wszystkim pracownikom udzielającym pomocy, agencjom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanym w niesienie pomocy, a także odnosi się z uznaniem do wykonywanej w niezwykle trudnych warunkach pracy organizacji zajmujących się obroną i propagowaniem praw człowieka oraz gromadzeniem dowodów naruszeń popełnianych przez strony konfliktu;
14. wzywa Radę, aby skutecznie wspierała przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego, zgodnie z odnośnymi wytycznymi UE; podkreśla w szczególności potrzebę rygorystycznego stosowania przez wszystkie państwa UE zasad określonych we wspólnym stanowisku 2008/944/CFSP; w związku z tym przypomina o swoich rezolucjach z dnia 25 lutego 2016 r. i 30 listopada 2017 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie, w których apeluje do wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa o podjęcie inicjatywy, której celem jest nałożenie embarga UE na dostawy broni do Arabii Saudyjskiej ze względu na poważne zarzuty dotyczące naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego przez ten kraj w Jemenie oraz fakt, że dalsze wydawanie zezwoleń na sprzedaż broni do Arabii Saudyjskiej byłoby sprzeczne ze wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB;
15. wzywa Komisję, wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel i Radę do działania na forach międzynarodowych i w ramach stosunków dwustronnych oraz do podejmowania wszelkich niezbędnych kroków mających na celu wznowienie negocjacji między stronami;
16. podkreśla znaczenie roli UE od początku obecnego konfliktu w marcu 2015 r.; przypomina, że UE przyznała 233,7 mln EUR na pomoc humanitarną za pośrednictwem swoich organizacji partnerskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by jeszcze nasiliły pomoc humanitarną dla ludności w Jemenie;
17. zastrzega sobie prawo do ponownego rozpatrzenia sprawy do czasu osiągnięcia wynegocjowanego rozwiązania; zaleca, aby Podkomisja Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego monitorowała sytuację w zakresie praw człowieka w Jemenie i sporządziła sprawozdanie na temat naruszania praw człowieka i praw obywatelskich w tym państwie;
18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, sekretarzowi generalnemu Rady Współpracy Państw Zatoki, sekretarzowi generalnemu Ligi Państw Arabskich oraz rządowi Jemenu.